

Зорею сяють посмішки дитячі...

Село Чабель, мабуть, одне з найвіддаленіших від Сарн у нашому районі. Але до цього тут звикли і головне - не почуваяться, що живуть на край світу. За останні роки молоді сім'ї звели десятки добротних будинків і майже ніхто не виїжджає в пошуках кращої долі. Має цей населений пункт позитивну демографічну ситуацію. Народжуваність з кожним роком зростає.

Хочеш працювати - роботу знайдеш

Історія Чабеля, за легендою, розпочалася з того, що пан подарував парубкові за добру службу землю й сказав: "Живи, працюй, будь сам собі господарем". Оселився чоловік. Одружився. Збудував хатину. А довкола - чудова поліська природа: ліси, заплави, звіра всякого, птаства... Особливо радували зір білі чаплі. Багато їх було в ті часи.

Згодом виріс хутірець. Через цього пролягав шлях з Березного на Олевськ. Інколи подорожні питали: Де тут можна переночувати?". їм відповідали: "На хуторі, де багато чапель»

"Хутір чапель!". Поступово його назва змінювалася, переріс він у село, яке й назвали Чабель. Напевно, з давнини й ведеться, що в ньому живуть працюючі люди. Мешкають зараз тут 1086 громадян. Кожного не обминули зміни, що відбуваються в державі. Але не опустили люди руки. 26 колишніх працівників СГПП забрали свої паї, господарюють одноосібно. 38 подали заяви на виділення землі в натурі. У багатьох дворах мають коней. Вони - надійні помічники у вирощуванні картоплі, буряків, іншої городини, зернових, заготовлі сіна...

Земля, дари лісу - чимала підмога для селян, але лишень цим не проживеш. Сім'ї більшість мають великі. Скажімо, Микола та Ганна Юсенки виховують 13 дітей, Володимир і Марія Миронці - 10. Троє, п'ятеро малюків у родині - звичайне явище.

Працюють односельці на сусідньому Селищенському гранкар'єру, у місцевому лісництві. Щодо другого, то мати роботу в ньому - велике благо. Адже за січень нинішнього року середній заробіток у цьому колективі становив понад тисячу грн. Зайнято тут зараз 36 селян. Лісництво має 7788 га угідь. Ростуть у них переважно сосна, дуб. Ці породи дерев говорять самі за себе. На них є великий попит. У минулому році підрозділ Клесівського лісгоспу посадив понад 40 га лісу. Роботи ці виконували в основному чабельці. Цьогоріч теж планують зайняти саджанцями десятки гектарів.

У зимові дні виробничники колективу заготовляли деревину, на пилорамі - розпилювали. Старалися і в шишкосушарці. Минулого року тут заготовили відповідно 250 і 60 кг насіння сосни та ялини. На 1 лютого нинішнього його вже мали 140 кг. Уся заготовлена за сезон сировина пройде перевірку в спеціалістів у Клевани, й тільки після цього навесні насіння покладуть у ґрунт, щоб мати саджанці під майбутній ліс.

Цьогорічна зима стала чималим випробуванням для диких тварин і птаства. Дбав про них разом з колегами єгер Іван Ковтун. Принагідно варто зауважити: на дубах, що підступають до лісництва, вулиць села, побачили чимало шпаківень. Отже, господарі зелених шатів люблять і дбають про флору та фауну рідного краю. Чабельці, напевно, не уявляють свого життя без зеленого друга.

Але, як того вимагає час, найбільш активні самі створюють робочі місця. Дають заробіток сусідам, рідним, друзям. У Чабелі працюють 4 приватні магазини, стільки ж пилорам, столярний цех. Це теж кілька десятків робочих місць. Звичайно, є тут і безробітні. Ті, хто має будівельні спеціальності (за останні роки їх освоїли десятки чоловіків), виїжджають на заробітки у великі міста, здебільшого в Москву.

Як дбаєш, так і маєш

Чабель - невелике село. Його центральні вулиці - асфальтовані. На них розташовані школа, ФАП, клуб, поштове відділення, магазини... У літню пору біля будинків милують зір квіти, кожен господар дбає про чистоту й порядок на прилеглий до двору частині дороги. За останні роки зведено чимало нового сучасного житла, вирости навіть двоповерхові приватні будинки. У багатьох дворах стоять автомобілі. Легковиків, скажімо, не менше 50. Звичні в оселях сучасні меблі, пральні машини-автомати, мікрохвильові печі... Не лише молодь, навіть люди середнього віку купують собі модний одяг, взуття. Про дітей і говорити не доводиться.

Щоб у читачів не склалося враження, ніби Чабель - такий собі острівець благоденства, розповідали односельці й про свої проблеми. До недавнього часу не було тут поштового відділення. Молодим сім'ям, які мають власний транспорт, це не завдавало особливих прикрощів, а от пенсіонерам були клопоти одержати виплати, відправити телеграму, посилку, заплатити за електроенергію... Восени минулого року сільська рада посприяла, щоб у цьому населеному пункті надавали хоча б частину поштових послуг. Перші місяці роботи показали, як кажуть, що шкурка вичинки варта. На сьогодні вже працює повноцінне відділення зв'язку.

У ЗОШ I-II ст. навчається 242 учні. Класних кімнат школа має лише шість. Заняття проходять у дві зміни. Немає умов для гурткової роботи. Одно слово, потрібна нова школа. Зрозуміло, що в цьому без допомоги держави не обійтись. Певну частину коштів зможе надати Селищенська сільська рада. Сподівається голова громади Микола Примич, що в нинішньому році вдасться замовити технічну документацію на спорудження нового закладу освіти.

Можна автобусом із Чабеля заїхати в Клесів, райцентр, а вже звідти - у будь-який куточок України. Але, бідкалися вчителі, виїхати з села можна тільки в першій половині дня, у другій транспорт уже не відправляється. Необхідність у цьому є.

Давно потребувала ремонту дорога від Чабеля до Ясногірки. У минулому році частину робіт виконали. Як сказав сільський голова, цьогоріч їх мають завершити. Подбають і про те, щоб усі бажаючі мали квартирні телефони.

Для цього у II чи III кварталах нинішнього року підведуть новий кабель. На порядку денному й газифікація.

Підтримувати школу допомагають батьки, лісництво, місцеві підприємці. Певні кошти виділила в минулому році держава. Сільська рада облаштувала біля ЗОШ замість дерев'яної сучасну огорожу. Кошти на ремонт заробляють і учні. Вони, зокрема, вирощують на 20 сотках на продаж городину, працюють на догляді за лісовими культурами, за що теж одержують грошову винагороду. Отож, всередині заклад виглядає затишно, але почуваються в ньому діти, як дійові особи з усім відомої казки "Рукавичка".

Не хлібом єдиним

Гордиться село не лише працьовитими, а й своїми творчими людьми. Завідуюча бібліотекою Галина Іванчишина пише вірші, які друкує місцева періодична преса. Ганна Дячок, яка народилася, виросла й закінчила школу в Чабелі, уже видала поетичну збірку для дітей "Марунька" та для дорослих "Запізнілі жоржини". Знають односельці й дорожать тим, що в них у селі свою трудову діяльність медиком розпочинав колишній голова обласної організації Національної спілки письменників України, керівник видавництва "Азалія" Євген Шморгун.

Пишуть вірші й теперішні учні. Зокрема й восьмикласниця Марина Ковтун, гарно малює, мріє стати професійним художником Юля Кравченя. Мабуть, у тому, що діти закохані в художнє слово, відіграє свою позитивну роль чудова навколишня природа, а ще вчителька української мови та літератури Євгенія Іванівна Ковальчук. Приїхала вона на роботу в 1973 році. Педагогами стали її діти. Людмила навчає учнів 1-4 класів, Світлана, як і мати, рідній мові, син Олег - фізкультурі. Має Євгенія Іванівна вже шестеро внуків. До школи поки що ходить найстарший Михайлик. Цьогоріч четвертокласник брав участь у районній олімпіаді "Юне обдарування".

Залишилася в Чабелі й одна з перших педагогів цього села Марія Іванівна Ковальчук. їй уже 83. Викладала математику. До слова, її син, невістка, онук - теж учителі з цього предмету. От тільки працюють в іншому районі. Та не почувається самотньо ця поважного віку жінка. Усе своє життя вона віддавала дітям. Вони тепер, ставши ми дорослими, теж платять їй увагою, турботою. Мабуть, тому й не виїжджає з села, що стало їй рідним.

У Чабелі - дві громади християн віри євангельської й третя - православних християн. Живуть усі в мирі та злагоді. Можна навіть сказати, що між членами громад іде невидиме змагання, хто себе краще зарекомендує в роботі, поведінці, вихованні синів і дочок... Немає тут круглих дітей-сиріт, забутих самотніх людей. Поважний вік, скажімо, у Ганни Коток, Ольги Матюк, Єви Матюк... Вони отримують пенсію, про них дбають родичі, допомагає місцева рада, направляє чоловіків, які зайняті на громадських роботах, викосити траву, нарубати дров...

Від авторитетних, поважних людей почула й про те, що в Чабелі немає п'яниць, нероб, односельці практично не виготовляють... самогону. Сімейні події: весілля, ювілеї, на родини - тут відзначають, як і скрізь, але без самогону, якщо потрібно, купують горілку, вино в магазинах. Як уже сказано

вище, працює тут чотири приватних магазини, є й заклад торгівлі райспоживспілки, але немає жодного кафе. Коли запитала чому, у відповідь почула: молодь зайнята роботою, навчанням, у вихідні та святкові дні відвідує молитовні будинки, церкву. А ще, щоб було зрозуміліше, що спиртним, цигарками односельці не захоплюються, додали: у нас і магазини взимку працюють лише до 20.00.

Проявляють активність люди тут і в громадському, політичному житті. Не мовчать про недоліки, говорять про них місцевій, районній владі, навіть, якщо вже дуже візьме за живе, пишуть у пресу. На виборах Президента України у 2004 році на виборчу дільницю прийшло майже 100% виборців, які були занесені в списки. І зараз цікавляться програмами політичних партій, що йдуть на вибори 26 березня ц.р., чекають до себе на зустрічі представників тих чи інших політичних сил. От тільки вони чомусь не поспішають їхати в цей віддалений населений пункт. А шкода. Тут могли б почути немало думок, оцінок щодо економічної ситуації в державі.

Вірять односельці, що їх завтрашній день буде - кращим. І не тільки вірять - щодня працюють, аби забезпечити сім'ї, виростити здоровими, освіченими дітей. На власному досвіді знають, що праця й тільки праця - основа буття. Саме вона допомогла відбудувати спалене в роки Великої Вітчизняної війни німцями село. І тоді люди не роз'їхалися, хто куди, повернулися додому. Ось як про це пише Ганна Дячок у вірші "Пам'ять":

На чорні згарища
вертались люди,
Хрестами німо тліли комини.
Пекучим болем
розтинались груди.
Нестерпна кривда, годі, - обмини.
...Білили зими. Весни зеленіли,
Раділи в грициках нові двори.
Під стріхи ластів'ята знов летіли,
В оселі світлі - щебіт дітвори.

Ось так живе зі своїми радощами й бідами, успіхами й проблемами, перемогами й втратами сьогоднішній Чабель, який улітку, незважаючи ні на що, квітує мальвами.

Катерина ІВАНЧУК.